

Gaardene sammenslobes og drives ved Tjenestefolk. Jeg har ved en tidligere Leilighed, da Fæsteloven var til 3die Behandling, omtalt dette Spørgsmaal, og jeg blev da inddegaet af den ærede Forslagsstiller paa en Maade, som jeg anser det for min Pligt at komme tilbage til. Han yttrede dengang — jeg citerer efter Rigsdagstidenden, da jeg ellers antager, at den ærede Rigsdagsmand vilde sige, at jeg citerede urigtigt — „Den ærede Taler er ganske paa Wildspor; han er i en kolossal Uvidenhed om det Standpunkt, hvorpaa han staar ved denne Sags Behandling.“ Jeg kommer ikke tilbage hertil for min egen Person's Skyld, det er vistnok ganske uden Interesse, hvad jeg mener eller ikke mener, heller ikke gjør jeg Fordring paa nogen Autoritet; men jeg skal endog tilføie, at det var mig ret behageligt, naar den ærede Rigsdagsmand saaledes bekyldte mig for kolossal Uvidenhed eller brugte et saadant Kraftudtryk; thi jeg har ofte haft Leilighed til at bemærke, at naar den ærede Rigsdagsmand er i Forlegenhed for Grunde, saa tyer han til Kraftudtryk; det er derfor ikke for min Person's Skyld, at jeg kommer tilbage dertil; men naar saadanne Udtryk benyttes af en æret Rigsdagsmand, hvis Deb. have saamegen Vægt her i Salen, er det naturligt, at en hel Del af Thingets Medlemmer tror, at, naar han paa den Maade tyer til stærke Udtryk, maa han dog i høi Grad have Ret; og saa maa det, som Modstanderen har sagt, dog vistnok være ganske urigtigt, selv om det var usikkert, at han havde brugt en mere staaensom Maade at udtrykke sin Fordommelsesdom paa; men da dette Spørgsmaal, som dengang blev reist, har overordentlig stor Interesse i denne Sag, saa kommer jeg for Sagens Skyld tilbage dertil. Den kolossale Uvidenhed, hvort jeg har gjort mig skyldig, omtales senere i hans Foredrag saaledes: „Det ærede Medlem har dernæst fuldkommen forverlet og sammenblandet Fæstelovgivning og Lovgivningen om Udstyning og Sammenlægning.“ Det er den kolossale Uvidenhed, hvort jeg har gjort mig skyldig; men jeg skal hertil bemærke, at denne Mening ikke var min egen, men det var en Mening, som jeg har citeret efter den Universitetslærer, som

særlig har foredraget Landboretten, jeg skal holde min egen Person udenfor; thi det er jo ligegyldigt for Sagens Skyld, hvad jeg mener; men man kan ikke, naar man giver Lov, gaa saa letfindigt tilværks, som det forekommer mig, den ærede Forslagsstiller har gjort; thi, efterat jeg havde citeret den Hjemmel, jeg har paabe-raabt mig, saa siger den ærede Rigsdagsmand i sit Foredrag: „Allerede det maa jo være et stærkt ioinesfaldende Bevis paa den ærede Talers Ukyndighed i disse Forhold, at han, fordi en enkelt Professor har sagt noget fuldstændig Falskt og Urigtigt, slutter sig dertil og anfører denne som en Autoritet; thi at det, der saaledes er anført, er fuldstændig falskt og urigtigt, behøver jo ikke at bevises; thi det vide vi jo Alle her.“ Dette er jo vistnok en udsøgt Opmærksomhed mod Thingets ærede Medlemmer at sige, at Enhver er mere sagskyndig end den Mand, hvis særlige Opgave det har været at behandle denne Del af Lovgivningen. Det er en Opmærksomhed, som er saa udsøgt, at jeg tror, at forfælskelige ærede Medlemmer ville føle sig generede deraf. Men bagefter kom det ærede Medlem tilbage til det, hvort min kolossale Uvidenhed bestod. Jeg skal hertil bemærke, at det er meget let for hvert enkelt Medlem at komme paa det Rene med, hvem der staar paa det rigtige Standpunkt, enten jeg eller det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. N. Hansen), thi naar han siger, at jeg fuldstændig har forverlet Fæstelovgivningen og Lovgivningen om Sammenlægningen, kan det bringes paa det Rene ved, at han angiver, hvilke Lovbud om Sammenlægning der skulde være undgaaede min Opmærksomhed, eller jeg skulde have forverlet med Fæstelovbudene. Sagen er, at der ikke eksisterer nogen Lov om Sammenlægning; der eksisterer nok en Lov om Udstyning, men ikke om Sammenlægning (Afbrydelse). Der eksisterer ikke noget almindeligt Bud om Sammenlægning. Dengang den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 3die Valgkreds forelagde sit Fæstelovforslag i Mæret 1869, gav han en orienterende Fremstilling af Fæstelovgivningen og yttrede der — jeg citerer beständig Rigsdagstidenden — „Derimod paaistaar jeg, at det, naar man ta-